

רשות ניירות ערך

החלטה בדבר דרישה לתשלום קנס אזרחי

בעניין: בנק איגוד לישראל בע"מ (להלן: "הבנק")
ובעניין: הגב' מיכל ירימי מ.ר. 8021 (להלן "היועצת")

רקע עובדתי ותיאור ההפרה:

מבדיקת תלונה שהוגשה לרשות על ידי הגברת [REDACTED] [REDACTED] (להלן – הלקוחה), עלה כי ביום 20 במאי 2007, התקיימה בבנק פגישה בין הלקוחה ובין היועצת, במהלכה נחתם הסכם ייעוץ וניתן ללקוחה ייעוץ בעניין השקעת כספה (להלן – שיחת הייעוץ הראשונה). לאחר מכן, ביום 11 ביוני 2007¹, נערכה שיחת טלפון בין היועצת ובין הלקוחה (להלן – שיחת הייעוץ השניה), במהלכה הודיעה היועצת ללקוחה כי ערך השקעתה ירד והוצע לה לרכוש קרנות נאמנות חלופיות. על פי הממצאים הראשוניים שעמדו בפני הרשות, שתי שיחות הייעוץ לא נרשמו במועד עריכתן וכל שנמצא לגביהן היה רישום מאוחד ומאוחר, מיום 12 ביוני 2007, אשר נערך על ידי היועצת ונחזה להיראות כדו"ח שהכינה במסגרת בדיקת תלונת הלקוחה ע"י הממונה על פניות הציבור בבנק. בעקבות פניית הרשות לבנק, בה נתבקש להעביר לרשות רישומי שיחות ייעוץ שהתקיימו עם הלקוחה, נאמר ע"י הבנק במכתב מיום 23 ביוני 2008 כי "לאחר בדיקה לא נמצאו בסניף רישומים משיחות הייעוץ שהתקיימו עם הלקוחה שבנדון".

לאור האמור, ביום 26 באוגוסט 2008, נשלחו לבנק וליועצת הודעות בדבר כוונת יושב ראש הרשות לדרוש תשלום קנס אזרחי בסך 130,000 ₪ מהבנק ו- 6,000 ₪ מהיועצת, לפי סעיף 38א(ב)(4) לחוק וכן, סעיף 38א(א)(1) – לגבי הבנק וסעיף 38א(א)(3) – לגבי היועצת (להלן – ההודעה), בגין שתי הפרות של הוראות סעיף 25 לחוק.

טענות הבנק:

בתגובה להודעה טען הבנק כי יש מקום לפטור אותו מדרישת הקנסות מהטעמים הבאים:

1. **הבנק ביצע בפועל רישום של שתי שיחות הייעוץ הנדונות.** לטענת הבנק, התשובה במכתבו מיום 23 ביוני 2008 היתה שגויה, וניתנה עקב טעות משרדית שכן לא נבדקו הרישומים במערכת "מומחה איגוד", בה נרשמה בתאריך 28 במאי 2007 שיחת הייעוץ

¹ יצוין כי המועד בו נערכה השיחה השניה נרשם כיום 10 ליוני 2007 הן בהודעת הרשות על כוונה לדרוש קנס אזרחי והן בתשובת הבנק להודעה. אך מבדיקה שנערכה לאור דבריה של הלקוחה ביחד עם התרשומת שנערכה בבנק המסקנה היא שהתאריך המדויק הוא 11 ליוני 2007.

הראשונה. הבנק מוסיף וטוען כי מדובר במערכת חדשה הדורשת "זמן למידה" ולפיכך התעכב הרישום במספר ימים. שיחת הייעוץ השניה נרשמה לטענת הבנק במסגרת התרשומת שערכה היועצת כאמור לעיל ביום 12 ביוני 2007.

בנוסף, טוען הבנק להעדר קיומה של דרישה חוקית מפורשת באשר למועד עריכת הרישומים: תקנות הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (רישום עסקאות ורישום פעולות ייעוץ), התשס"ח – 2007 (להלן "התקנות"), הכוללות דרישות מפורטות לעניין מבנה פרוטוקול הייעוץ, פרטיו ודרך ומועד ביצוע רישום פעולות הייעוץ, נכנסו לתוקף רק ביום 1 בינואר 2009 ופורסמו רק ביום 19 לדצמבר 2007, לאחר השתלשלות האירועים דנן. לפיכך במועדים הרלוונטיים לא היתה בחוק כל דרישה באשר למועד ביצוע הרישום ובאשר לרשימת הפרטים הנדרשים, דרישות שהופיעו לראשונה בתקנות.

2. **הקמת מערכת ממוחשבת ליישום התקנות:** ממועד פרסום התקנות שוקד הבנק על פיתוח והטמעת מערכת ממוחשבת במסגרתה יבוצע יישום מלא של הוראות התקנות. בנסיבות המפורטות יש לטענת הבנק משום קיומם של **טעמים מיוחדים**.

דין:

סעיף 25 לחוק קובע כדלקמן:

25. (א) מנהל תיקים ינהל רישומים של כל עסקה שביצע עבור לקוח.
- (ב) בעל רשיון ינהל רישומים של כל פעולת ייעוץ שנתן ללקוח.
- (ב1) משווק השקעות ינהל רישומים של כל פעולת שיווק שעשה כלפי לקוח.
- (ג) הוראות סעיפים קטנים (ב) ו-(ב1) יחולו גם אם פעולת הייעוץ או השיווק לא הסתיימה בעסקה.
- (ד) בעל רשיון ישמור רישומים כאמור בסעיף זה לתקופה של שבע שנים.
- (ה) שר האוצר, בהתייעצות עם הרשות ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע את הפרטים שיש לכלול ברישומים כאמור בסעיף זה, וכן את אופן עריכתם, שמירתם ומסירתם ללקוח.

סעיף 9(ג) לחוק קובע כי:

"הוראות פרק ג' וסעיף 25(ב) החלות על בעל רשיון יועץ יחולו גם על עיסוק בייעוץ השקעות בידי בנק או תאגיד בנקאי אחר..."

טענות הבנק בעניין שיחת הייעוץ הראשונה אינן מתקבלות, מהנימוקים המפורטים להלן:

הטענה בעניין רישום שיחת הייעוץ הראשונה, איננה מתקבלת. שיחת הייעוץ הראשונה, שהתקיימה ביום 20 במאי 2007, נרשמה גם לשיטת הבנק, לכל הפחות באיחור של שמונה ימים. רישום מאוחר כזה איננו יכול להוות רישום כנדרש על פי סעיף 25 לחוק. גם ללא הוראה מפורשת בחוק ומבלי שהתקנות פורסמו או נכנסו לתוקף, לעניין מועד עריכת הרישום ברור שהדרישה הינה שיבוצע תוך זמן סביר ממועד קיום השיחה. לנוכח התכלית החקיקתית של דרישת הרישום שהינה ביצוע תיעוד מדויק של התנהלות היועץ מול הלקוח, על מנת לצמצם את גדרי המחלוקת באשר למה שאירע בפועל, זמן סביר יחשב כזמן שבמסגרתו אפשרי בדיעבד, תיעוד מדויק של שיחת הייעוץ. רישום באיחור של שמונה ימים אינו יכול להוות רישום בזמן סביר כאמור, על פי החוק.

יצוין כי גם מבדיקת התרשומת עצמה, עולה כי במקום המיועד לרישום "המלצת היועץ ונימוקיה" נרשם רק: "נקנו אפסילון שקלים ואילנות שקלים", דהיינו אין פירוט של פעולת הייעוץ, ההסברים שניתנו, שיקוליה ונימוקיה וכמו כן במקום המיועד לחתימת הלקוח חסרה חתימה.

גם הטענה בדבר הטמעת מערכת ממוחשבת חדשה, איננה מתקבלת. פעולות הבנק בעניין הטמעת מערכת ממוחשבת חדשה על מנת ליישם את הוראות התקנות הינן חשובות, אך אין בהן כדי להועיל לבנק. בשלב הביניים שעד להטמעת המערכת, שומה היה על הבנק להנחות את היועצים לבצע במקביל גם רישום ידני על מנת להבטיח קיומו של רישום העונה על דרישות החוק.

טענת הבנק בעניין שיחת הייעוץ השניה, מתקבלת מהנימוקים המפורטים להלן:

כאמור לעיל, מדובר בתרשומת של כל התנהלות היועצת מול הלקוחה, אשר נערכה ביום 12 ביוני 2006. התרשומת נערכה במסגרת בירור התלונה אצל הממונה על פניות הציבור בבנק וכוללת דיווח על כך שהיועצת עדכנה את הלקוחה בדבר "הירידות", הציעה לה לבצע שינוי, אך הלקוחה ביקשה לעבור ליועץ אחר וכך נעשה. תרשומת זו אמנם לא יועדה להיות מלכתחילה רישום שיחת ייעוץ וגם בדיעבד נראה כי הבנק לא ראה אותה ככזו, שכן תשובת הבנק לפיה לא נמצאו רישומי שיחות הייעוץ ניתנה לאתר שתרשומת זו הועברה לרשות. רק לאחר קבלת ההודעה על הכוונה להטלת קנס טען הבנק כי תרשומת זו היא הרישום הנדרש על פי החוק. לפיכך התרשומת לא בוצעה במערכת הייעודית שיועדה לרישום שיחות ייעוץ בבנק ולכן במידה והיה צורך להשתמש בתרשומת לצורך כלשהו, לא ניתן היה לאתרה במערכת אחזור שיחות הייעוץ של הבנק. אך בבחינה של יישום התכלית החקיקתית העיקרית של הוראת החוק בעניין, נראה כי זו הוגשמה ברישום הנ"ל, על אף ההסתייגויות שפורטו לעיל, הן מבחינת המועד בו נרשמה, שהסתבר להיות יום אחד בלבד לאחר שהתקיימה והן מבחינת הפרטים שכללה כאמור לעיל.

יצויין כי היועצת לא השיבה להודעה ולא העלתה טיעונים מטעמה לעניין ההפרות הנטענות. מאחר שטענות הבנק נוגעות לנסיבותיהן של ההפרות, ויפות גם לעניינה של היועצת, יחול דין דומה הן על הבנק והן על היועצת לעניין הטלת הקנס בגין הפרה אחת בלבד כאמור.

החלטה ודרישה:

לאור האמור, נמצא כי הבנק והיועצת הפרו את הוראת סעיף 25 לחוק, כמפורט לעיל.

לפיכך, הבנק נדרש לשלם את הקנס בסך 65,000 ₪, המוטל על פי החוק בגין הפרה אחת כאמור בידי תאגיד בנקאי, בתוך 30 ימים ממועד מסירת החלטה זו. היועצת נדרשת לשלם את הקנס בסך 3,000 ₪, המוטל על פי החוק בגין הפרה אחת כאמור בידי בעל רישיון יחיד, בתוך 30 ימים ממועד מסירת החלטה זו.

תאריך

זוהר גושן, יו"ר